

§ 24

Dnr 2026/00024

Remiss av bokstavsutredningen Tredjelandsleverantörers tillträde till upphandlingsförfaranden (Ds 2025:29)

Kommunstyrelsens beslut

Remissvaret godkänns och överlämnas till Finansdepartementet.

Ärendebeskrivning

Statsrådet Erik Slottner beslutade den 19 maj 2025 att ge chefsrådmannen Anneli Berglund Creutz i uppdrag att lämna förslag på hur upphandlingslagarna bör ändras för att lagarna ska vara förenliga med de krav som följer av EU-rätten, med avseende på två avgöranden från EU-domstolen som meddelades under 2024 och 2025 (Fi 2025:B).

Kommunstyrelseförvaltningen, genom ekonomi- och upphandlingsavdelningen, har tagit del av Bokstavsutredningens promemoria ”Tredjelandsleverantörers tillträde till upphandlingsförfaranden (Ds 2025:29)”

Remissyttrande

Smedjebackens kommun lämnar följande remissyttrande rörande Bokstavsutredningens promemoria ”Tredjelandsleverantörers tillträde till upphandlingsförfaranden (Ds 2025:29)”

Sammanfattning

Smedjebackens kommun välkomnar promemorians förslag och delar utredningens bedömning att den svenska upphandlingslagstiftningen behöver ändras för att vara förenlig med EU-rätten i ljuset av EU-domstolens avgöranden i målen Kolin och Qingdao. Kommunen instämmer i att nuvarande ordning innebär att Sverige har gått längre än vad EU-rätten medger genom att ge tredjelandsleverantörer utan avtal med EU tillträde till upphandlingsförfaranden och tillgång till upphandlingsrättsliga rättsmedel.

Kommunen ser särskilt positivt på att förslagen stärker upphandlande myndigheters möjligheter att ta hänsyn till leverantörers ursprung och därigenom bättre beakta säkerhets-, beredskaps- och handelspolitiska aspekter i offentlig upphandling.

Anpassning till EU-rätten

Smedjebackens kommun delar utredningens slutsats att frågor om tredjelandsleverantörers tillträde till EU:s upphandlingsmarknad faller inom ramen för EU:s gemensamma handelspolitik och därmed EU:s exklusiva befogenhet. Kommunen instämmer i bedömningen att de svenska

upphandlingslagarna i sin nuvarande utformning inte är förenliga med EU-rätten, eftersom de inte gör någon åtskillnad mellan leverantörer beroende på ursprung.

Kommunen tillstyrker därför förslaget att införa nya undantagsbestämmelser i LOU, LUF, LUK och LUF5 som innebär att upphandlingslagarna som huvudregel inte ska tillämpas i förhållande till leverantörer från tredjeländer som saknar avtal med EU om tillträde till unionens upphandlingsmarknad.

Ökat handlingsutrymme för kommuner

Smedjebackens kommun ser positivt på att förslagen ger upphandlande myndigheter ett tydligare och mer ändamålsenligt handlingsutrymme att själva bedöma om tredjelandslieferantörer ska tillåtas delta i upphandlingar. För kommuner, som ofta upphandlar varor och tjänster med koppling till samhällsviktig verksamhet, infrastruktur och försörjningsberedskap, är detta av stor betydelse.

Kommunen bedömer att förslagen skapar bättre förutsättningar att hantera risker kopplade till leverantörer från stater som saknar avtal med EU eller som kan bedömas utgöra säkerhetsrisker. Detta är särskilt relevant mot bakgrund av det förändrade säkerhetspolitiska läget och det ökade behovet av robusthet och motståndskraft i offentliga verksamheter.

Rättsmedel och rättssäkerhet

Smedjebackens kommun noterar att förslagen innebär att tredjelandslieferantörer från stater utan avtal med EU inte längre omfattas av upphandlingslagarnas rättsmedelssystem, såsom överprövning och skadestånd enligt dessa lagar. Kommunen delar utredningens bedömning att detta är en nödvändig konsekvens av EU-domstolens praxis och av att dessa leverantörer inte omfattas av upphandlingsdirektivens rättigheter.

Kommunen ser positivt på att promemorian tydliggör att grundläggande rättssäkerhetsgarantier enligt svensk rätt, Europakonventionen och EU-rätten alltså kan aktualiseras i vissa situationer, samt att undantagen från förvaltningslagens regler om partsinsyn och kommunikering fortsatt ska gälla. Detta bidrar till förutsebarhet och rättssäkerhet i kommunernas upphandlingsarbete.

Praktiska konsekvenser för Smedjebackens kommun

Smedjebackens kommun bedömer att de föreslagna ändringarna på sikt kan bidra till en tydligare och mer rättssäker upphandlingsprocess, där kommunens ansvar och handlingsutrymme klargörs. Samtidigt kan förslagen innebära ett ökat behov av interna bedömningar och vägledning kring hur frågor om leverantörers ursprung och tillträde ska hanteras i praktiken.

Kommunstyrelsen

Kommunen ser därför ett behov av fortsatt stöd och vägledning från statliga myndigheter, exempelvis Upphandlingsmyndigheten, i samband med ikraftträdandet av de nya reglerna.

Avslutande synpunkter

Smedjebackens kommun tillstyrker i huvudsak utredningens förslag och bedömer att de utgör ett viktigt steg mot en upphandlingslagstiftning som är förenlig med EU-rätten och bättre anpassad till dagens säkerhets- och handelspolitiska förutsättningar. Kommunen ser positivt på att lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2027, vilket ger upphandlande myndigheter rimlig tid för förberedelser och anpassning.

Beslutsunderlag

Bokstavsutredningens promemoria Tredjelandsleverantörers tillträde till upphandlingsförfaranden (Ds 2025:29)

Koncernekonomichefens tjänsteskrivelse

Arbetsutskottet 2026-02-24 § 23